

Apklausoje dėl programos „Sveika mokykla” rezultatai

Gegužės mėnesį Šiaulių Dainų progimnazijoje atliktas tyrimas apie sveikatos stiprinimo programą „Sveika mokykla”. Apklausoje dalyvavo 41 Dainų progimnazijos mokytojas, 134 progimnazijos mokiniai ir 187 progimnazijos mokinių tėvai. Apklausoje tikslas - išsiaiškinti, kaip progimnazijos pedagogai, mokiniai ir jų tėveliai geba kurti sveikatai palankią fizinę ir psichosocialinę aplinką, gilinti sveikatos žinias bei formuoti bendruomenės sveikos gyvensenos įgūdžius.

Dainų progimnazijos pedagogų apklausoje mokytojai turėjo įvertinti, su kuriais teiginiais sutinka, iš dalies sutinka arba nesutinka. Mūsų progimnazijos mokytojai pritaria, kad labai svarbu užtikrinti mokinių bendradarbiavimą, darnius mokytojų ir mokinių santykius, jei norima sukurti ugdymui (si) palankią aplinką, kad reikia sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui pažinti savo fizines ir psichines galias. Tad didžioji dalis mokytojų mano, kad įvairių gebėjimų mokinių ugdymas kartu yra naudingas ne tik mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Kad vaikas save pažintų, reikia taikyti motyvacinę skatinančią vertinimą, o užduotis formuoti taip, kad kiekvienas mokinytis patirtų sėkmę. Žinoma, taisyklių formavimas ir jų laikymasis – viena iš svarbiausių sąlygų kuriant palankią ugdymui (si) psichologinę aplinką.

Kiti apklausoje duomenys nurodyti lentelėje.

Teiginys	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Klasėje nustatau taisykles, kurių mokiniai privalo laikytis	29	12	0
Esu numatęs taisyklių nesilaikymo pasekmes	31	10	0
Mokinių bendradarbiavimo užtikrinimas – neatsiejama palankios ugdymui (si) psichologinės aplinkos kūrimo sąlyga	37	4	0
Reikia sudaryti sąlygas vaikui pažinti savo fizines ir psichines galias	35	5	1
Svarbu vertinti ir kontroliuoti ugdymo proceso sanitarines-higienines sąlygas: vėdinimą, patalpų valymą, mikroklimatą, apšvietimą	38	3	0
Svarbu, jog grupės sudarytų vienodų galimybių ir gabumų mokiniai	11	21	9
Motyvacinę skatinančią vertinimą – viena iš svarbiausių sąlygų siekiant sukurti palankią ugdymui (si) psichologinę aplinką	33	8	0
Svarbu profilaktiškai tikrintis savo sveikatą	40	1	0
Vertinimo užduotis formuoju taip, jog kiekvienas mokinytis patirtų sėkmę	36	5	0
Vertinant mokinio individualią pažangą ją palyginu su kitų mokinių pasiekimais	10	13	18
Konkurencija skatina mokinius siekti aukštesnių rezultatų	10	29	2
Tinkamas fizinės aplinkos pritaikymas sudaro galimybę visiems mokiniams pasijusti lygiaverčiais ugdymo (si) proceso dalyviais	32	9	0
Lankstus ir tinkamas mokinių sėdėjimo vietų suskirstymas – viena iš svarbiausių sąlygų pritaikant fizinę aplinką klasėje	26	14	1
Progimnazijoje taikoma sveikatą stiprinančių mokyklų veiklos vertinimo sistema	30	11	0
Pakankamas sveikatinimo renginių skaičius progimnazijoje (visuomenės sveikatos specialisto ir sveikatinimo grupės)	35	6	0

Teigiamai vertinu sveikatos priežiūrą progimnazijoje	29	12	0
Mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių, sodinu vienoje eilėje	1	10	30
Mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių, sodinu su kitais silpnesnių gebėjimų ugdytiniais	4	11	26
Mokymo (si) aplinka turėtų teikti galimybę naudotis įvairiomis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis: nešiojamaisiais kompiuteriais, daugialypės terpės įranga, be laido interneto prieiga, interaktyviosiomis lentomis ir pan.	36	5	0
Mokymasis technologiškai turtingoje aplinkoje skatina domėtis mokomuoju dalyku, noriai lankyti pamokas, bendradarbiauti su mokytojais, dalyvauti ugdymo veiklose ir pan.	29	12	0
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, aprūpinimas kompensacinėmis priemonėmis – viena iš svarbiausių sąlygų pritaikant fizinę aplinką klasėje	24	16	1
Kabinete yra priemonių, skirtų įvairių gebėjimų mokinių ugdymui	23	15	3
Pamokų metu ugdymo turinį pateikiu technologijomis grindžiama veikla	27	13	1
Teigiamai vertinu visuomenės sveikatos specialisto darbą progimnazijoje	25	16	0

Dainų pedagogų taip pat klausėme, kaip sveikatą stiprinančios progimnazijos veikla atsispindi mokyklos internetinėje svetainėje. Dauguma minėjo: „Progimnazijos svetainėje atsispindi visa veikla, kuri yra vykdoma. Talpinamos nuotraukos, filmukai.“, „Publikuojami straipsniai“, „Renginių informaciniai aprašymai, skelbiamos akcijos“.

Pedagogų paprašėme, jog jie pažymėtų du svarbiausius teiginius, kurie parodo, kokios nematerialinės priemonės juos motyvuoja darbe. 25 proc. pažymėjo, kad svarbus tinkamas psichologinis klimatas darbe, 16,7 proc. pabrėžė, jog rūpi darbuotojų pasiekimų įvertinimas. 15,8 proc. apklaustųjų pažymėjo, jog jiems svarbu ir pripažinimas darbe. Beveik po lygiai kaip svarbius teiginius pažymėjo galimybes nuolat tobulėti, kelti kvalifikaciją, tinkamą vadovo vadovavimo stilių. Mažiausiai pasirinkimų sulaukė (10,8 proc.) atsakomybės ir įgaliojimų suteikimas darbuotojams bei karjeros galimybės.

Progimnazijos mokinių tėvai apklausoje išskyrė kaip labai svarbų teiginį „Įvairių gebėjimų mokinių ugdymas kartu yra naudingas mokant mano vaiką empatijos“ (sutinka 94, iš dalies sutinka – 86 ir 6 tėvai nesutinka). Kiti tėvams svarbūs teiginiai: „Pastebiu darnų mokinio ir mokytojo santykį“ – 111 tėvų sutinka, 67 iš dalies sutinka ir 9 nesutinka; „Tėvai savo nuomone, veiksmais ir elgesiu gali turėti įtakos vaiko psichologinei savijautai dalyvaujant progimnazijos gyvenime“ – 155 tėvai sutinka, 28 iš dalies sutinka, o 4 tėvai nesutinka; „Mokytojas ir mokinys yra lygiaverčiai partneriai“ - 57 tėvai sutinka, 103 iš dalies ir 27 tėvai nesutinka; „Pagrindinis vaidmuo ugdymo (si) procese atitenka tėvams“ - 35 tėvai sutinka, 114 iš dalies sutinka, 37 tėvai nesutinka. Kaip ir mokytojai, tėvai pritaria, kad taisyklių formavimas ir jų laikymasis - viena iš svarbiausių sąlygų kuriant palankią ugdymui (si) psichologinę aplinką (141 tėvas sutinka, 44 – iš dalies sutinka ir 2 tėvai nesutinka). Kiti apklausos duomenys nurodyti lentelėje.

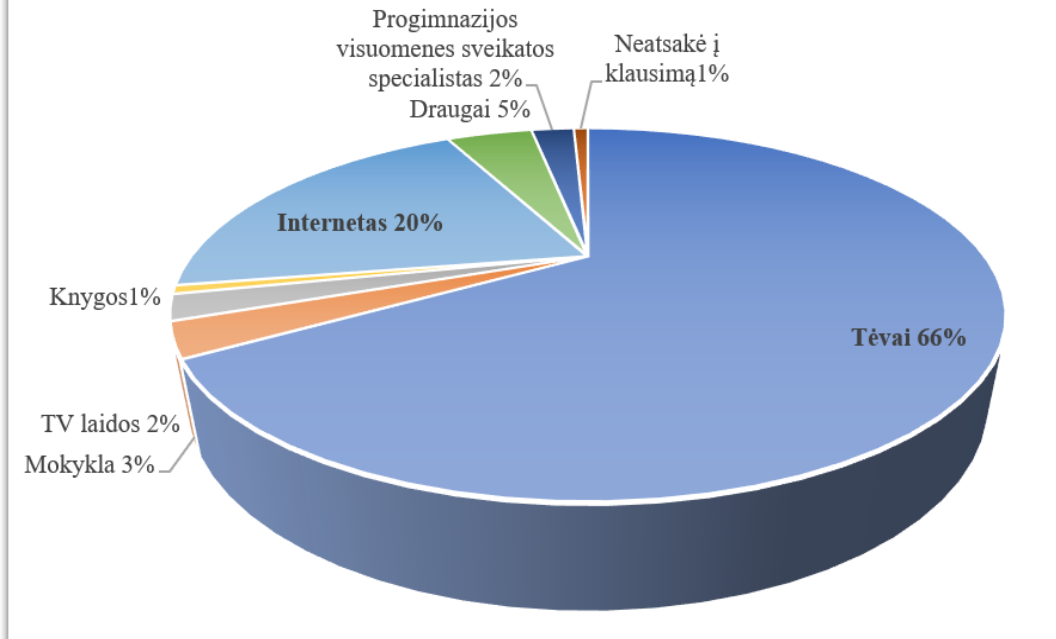
Teiginys	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Teigiamai vertinu sveikatos priežiūrą progimnazijoje	108	69	10
Žinau klasėje taikomas taisykles	138	41	8
Dalyvavau kuriant klasės taisykles ir pasekmes	28	81	78
Svarbu profilaktiškai tikrinti vaiko sveikatą	177	8	2
Progimnazija užtikrina tinkamą fizinės aplinkos pritaikymą (tinkamo dydžio suolas, žaliuzės, ir pan.)	127	55	5
Lankstus ir tinkamas mokinių sėdėjimo vietų skirstymas – viena iš svarbiausių sąlygų pritaikant fizinę aplinką klasėje	124	57	6
Pakankamas sveikatinimo renginių skaičius progimnazijoje (visuomenės sveikatos specialisto ir sveikatinimo grupės)	108	68	11
Mokymo (si) aplinka turėtų teikti galimybę naudotis įvairiomis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis: nešiojamaisiais kompiuteriais, daugialypės terpės įranga, be laido interneto prieiga, interaktyviosiomis lentomis ir pan.	150	33	4
Mokytojas teikia pakankamai motyvacijos mokiniui mokytis	108	67	12
Teigiamai vertinu visuomenės sveikatos priežiūros specialisto darbą progimnazijoje	106	71	10

Dainų progimnazijos mokiniai taip pat turėjo galimybę išsakyti savo nuomonę apie programą „Sveika mokykla“. Dauguma mokinių sutinka su teiginiu, jog draugiškai priima „kitokį“ klasės draugą, tai yra labai svarbu, kadangi klasėse mokosi įvairių gebėjimų mokiniai. Pagal apklausos duomenis galima teigti, kad mokiniai bendradarbiauja ir bendrauja su savo klasės vadovu, kas ir yra labai svarbu klasės mikroklimatui. Taip pat apklausoje patebima, jog dauguma apklaustų mokinių tikrinasi profilaktiškai sveikatą bei nurodo, jog dauguma jų dalyvauja progimnazijos organizuojamuose sveikatinimo renginiuose. Tad mokiniai supranta savo psichologinės bei fizinės sveikatos reikšmę. Kiti duomenys pateikti lentelėje.

Teiginys	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Mokytojas ir mokinys yra lygiaverčiai partneriai	64	52	16
Mokytojas mane motyvuoja mokytis	62	46	25
Man patinka mano sėdėjimo vieta klasėje	84	43	6
Mokymo(si) aplinka turėtų teikti galimybę naudotis įvairiomis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis: nešiojamaisiais kompiuteriais, daugialypės terpės įranga, be laido interneto prieiga, interaktyviosiomis lentomis ir pan.	93	35	5
Progimnazijoje pakanka aktyviųjų zonų	60	55	18
Turiu žalingų įpročių, tokių kaip rūkymas (taip pat ir elektroninės cigaretės), alkoholio vartojimas, psichotropinių medžiagų ir pan.	3	5	125

Progimnazijos mokinių klausėme, per kokią pamoką dažniausiai kalba sveikos gyvensenos temomis. Dauguma mokinių įvardijo klasės valandėles, kurias veda klasės vadovas ar visuomenės sveikatos specialistas. Taip pat mokiniai parašė, jog apie sveiką gyvenseną kalba per biologijos, gamtos ir žmogaus, žmogaus saugos pamokas. Keli mokiniai paminėjo fizinio ugdymo, etikos bei technologijų pamokas. Tad mokiniai žinių, susijusių su sveiku gyvenimo būdu, gauna per įvairiais pamokas. Kiti duomenys pateikti diagramoje.

Kas daro didžiausią įtaką požiūriui į sveiką gyvenseną (pasirink vieną atsakymą) ?

Taip pat mokinių paprašėme užbaigti sakinį „Sveika gyvensena – tai...“. Štai kelių mokinių užbaigti sakiniai: „Sveika gyvensena – tai kasdienis gyvenimo būdas, kuris stiprina ir tobulina organizmo rezervines galimybes, padeda žmogui išlikti sveikam, išsaugoti“, „...kai žmogus kas dieną sportuoja, renkasi sveiką maistą, nerūko, negeria alkoholio, visus produktus renkasi kuo natūralesnius (nuo muilo iki maisto ir pan.), labai mažai naudojami telefonu ir kt. išmaniaisiais prietaisais, kurie kenkia mūsų sveikatai, pakankamai išsimiega (miegas yra labai svarbus sveikai žmogaus gyvensenai) ir pan.“, „... gyvenimo būdas, kai mylėdamas save žiūri, ką valgai, kontroliuoji savo aktyvią veiklą“. Dauguma mokinių rašė, jog tai judėjimas, sveika mityba, laimingas žmogus. Mokiniai gerai suvokia, kaip reikia sveikai gyventi.

Paskutinė užduotis mokiniams buvo įvardinti Dainų progimnazijos renginius, susijusius su sveika gyvensena. Renginių gausa rodo, kad mūsų progimnazijoje skiriamas didelis dėmesys sveikai gyvensenai ir kad mokiniams šie renginiai aktualūs. Tai „Pieno tūsas“, „Sporto dienos“, „Saldų gėrimą keičiu į vandenį“, progimnazijos sporto olimpiada, „Šokdinių konkursas“, „Judriosios pertraukos“, „Jaunasis olimpietis“, „Sveikatingumo šventė“, „Dviračių fiesta“.

Apibendrinat galima teigti, jog visi apklaustieji domisi savo sveika gyvensena, žino, kaip jos siekti, kuo ji svarbi žmogui. Pedagogai atsižvelgia į vaikų fizinę ir psichologinę sveikatą, ją saugo dirbdami pamokoje. Mokinių tėvai domisi savo vaikų sveikata, profilaktiškai tikrina. Dainų progimnazijos mokiniai dalyvauja renginiuose, jiems didžiausią įtaką dėl sveikos gyvensenos daro tėvai.

Apklausa rengė socialinės pedagogės Laima Olšauskytė ir Simona Domkutė bei visuomenės sveikatos specialistė Neringa Žukaitytė.